

VÅRT KALL OG VÅR GLEDE

Vi deltar i frelseshistorien

Messen er det viktigste i alle kirker. På domkirkens skole former vi prester som kan forklare den for sine menigheter

Messen hører hjemme i frelseshistorien: Den er en del av Kristi gjerning, som begynte da han ble født; den er en aktualisering av hans offer, og – slik en av messeforklaringene vi bruker på katedralskolen, sier – Kristi oppgave «ender først når han leder alle hellige kristne sammen med seg til himmelriket etter den siste dommen». Messene gjør oss til deltagere i Kristi frelsesverk, og de «blir sunget til minne om kjærligheten Herren åpenbarte for oss da han ga sitt liv».

Sammen levendegjør de frelseshistorien, preger dagen og fokuserer bevisstheten. De gjenspeiler og deltar i hele skaperverkets lovsang og foregriper livet i himmelen.

VÅRT KALL OG VÅR GLEDE

Ikke bare er kirkene der messene utfolder vakre, de er sentrum i en syklus av fester og fastetider. Hos oss er det daglig messe ved hovedalteret, og ofte ved de mange sidealterene som er kommet til over lang tid. Det ble som regel knyttet bestemte klausuler til opprettelsen av dem, og dette gjaldt gjerne om markering på giverens dødsdag, som er det som markeres i denne verden.

Navnet messe kommer fra avslutningen, der presten sier «*Ite missa est*», som vil si «Gå, for dette er utsendelse». Det er mange søndagsmesser, og opp mot førti helligdager faller på andre dager enn søndager. Sammen blir det omtrent hver fjerde dag i året.

Messeforklaringene understreker at alt som hører til i kirkene – tjenester, gjenstander og utsmykninger er tegn på de hellige og guddommelige mysterier. På katedralens skole legger vi vekt på at både disse tingene og bibeltekster skal tolkes på samme måte. De skjuler altså fire meninger: bokstavelig (hva som umiddelbart er synlig eller skrevet), symbolsk (når dette tolkes), moralsk (det vi på denne bakgrunn skal gjøre), og eskatologisk (hvordan vi ledes til det kommende liv).

Etter det store konsilet i 1215, som vi stadig må komme tilbake til, går alle troende til messen hver uke om de kan, og de mottar sakramentet iallfall én gang hvert år. Messen foregår på latin, men siden prester er pålagt å forklare det som skjer, vet alle hva som foregår. Prester er knapt pålagt å feire messe hver dag, men alle gjør det. Oftest skjer dette med bare presten og en medhjelper til stede.

Messene rommer mange tekstlesninger og bønner, og skifter preg gjennom året. De er forskjellige også ved at de samtidig er påminnelser om Guds gjerninger gjennom helgenene og anmodninger om deres forbønn.

VÅRT KALL OG VÅR GLEDE

Dette er noen av forklaringene vi gir peblingene på messens tegn: Den hvite og vide messeskjorten presten bruker, «er et tegn på det lyteløse og rene livet han alltid skal ha, og derfor er skjorten hvit og sid». Den er også romslig «fordi han med godt sinn og romslig hjerte skal gjøre alle gode gjerninger». Når presten hilser menigheten syv ganger, er det for å vise hvordan Kristi gjerninger alltid følges av Den Hellige Ånds syv gaver. Tallet er viktig, og hele messefeiringen blir helliget av Åndens syv gaver. Det er syv bønner i Herrens bønn i messen.

Oblaten brytes i tre deler: Ën blir lagt i kalken som tegn på at Kristus ble begravet etter døden, én del spiser presten selv som tegn på at han lever sammen med menneskene på jorden, og den tredje lar han være de dødes viaticum.

*

Nå i november er nesten hver dag viet en helgen. Ikke alle er nonshelg, som vil si at de skal feires fra og med kvelden før til vigilien dagen etter helligdagen. Om noen uker skal jeg komme tilbake til hva de hellige menn og kvinner betyr i det daglige. Foreløpig er det nok å si at vi æret dem alle på Allehelgensdag (og fortsatte med Alle dødes dag, siden ikke alle døde hadde vært helgener).

Mot slutten av året er det i dag Cecilias dag: Hun er helgen for musikere og diktere, og siden musikk er så viktig, setter sangere også sin lit til Sankt Gregor.

DAGENS OPPSKRIFT: BLANDET KJØTT

Retten er vanlig i hele Europa, og jeg spiste den da jeg studerte i Paris. Denne versjonen av *Mortreas* har jeg fra min danske kollega Henrik Harpestreng:

Ta hakket svinekjøtt (ekspertene sier det bør stekes først), skippet av en høne, og brødsmuler, og la dette koke med hvitvin så lenge en vesper varer. Spe eventuelt med mer vin eller kraft. Ta gryten av ilden og bland inn to eggeplommer mens det røres kraftig. Før serveringen smakes dette til med salt og pepper og gjerne kanel.